FEBRUĀRIS

Eiropas 112 diena

Kad svin? 11. februārī.

Īss apraksts

Visā Eiropā ir vienots neatliekamās palīdzības dienestu tālruņa numurs – 112. Uz to var zvanīt no jebkura tālruņa pilnīgi par velti. Uz zvaniem atbild īpaši apmācīti operatori, kuri runā tās valsts valodā, kurā jūs zvanīšanas brīdī atrodaties. Eiropas 112 dienu ik gadu atzīmē 11. februārī (ievērojiet datuma pierakstu: 11/2), godinot smago darbu, kas tiek ieguldīts, lai tālrunis 112 darbotos efektīvi un koordinēti, tā nodrošinot iedzīvotāju drošību. Latvijā vienotais ārkārtas palīdzības izsaukumu numurs 112 darbojas kopš 1997. gada. Piezvanot uz 112, iespējams sasniegt četrus glābšanas dienestus – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, Valsts policiju, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu un Gāzes avārijas dienestu. 112 numurs ir sazvanāms 24 stundas diennaktī.

Izmantojamie materiāli

- **112: ES ārkārtas palīdzības numurs**
- **"112. Zvani, kad jāsauc palīgā!"**
  Izziņas un mācību materiālu kopa dažāda vecuma skolēniem

Starptautiskā diena sievietēm un meitenēm zinātnē

Kad svin? 11. februārī.

Īss apraksts

Starptautisko dienu sievietēm un meitenēm zinātnē iedibinājusi Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Ģenerālā asambleja. Šīs dienas mērķis ir veicināt dzimumu līdztiesību STEM jomās un mudināt vairāk sieviešu un meiteņu veidot karjeru zinātnē un tehnoloģijās. Sievietes joprojām ir ievērojami nepietiekami pārstāvētas STEM jomās. Starptautiskajā sieviešu un meiteņu dienā zinātnē tiek uzsvērta sieviešu būtiskā loma zinātnē un tehnoloģijās, kā arī nepieciešamība palielināt sieviešu līdzdalību šajās jomās.

Izmantojamie materiāli

1.–3. klase

- **Mācību materiālu kopa "Zinātne ir brīnišķīga"**
- **Mācību metodiskais palīglīdzeklis dzimumu stereotipu kliedēšanai sākumskolā**

4.–6. klase

- **Mācību materiālu kopa "Zinātne ir brīnišķīga"**
- **Mācību metodiskais palīglīdzeklis dzimumu stereotipu kliedēšanai sākumskolā**

7.–9. klase

- **Mācību materiālu kopa “Zinātne ir brīnišķīga”**
- **Mācību metodiskais palīglīdzeklis dzimumu stereotipu kliedēšanai pamatskolas vecākajās klasēs**

Vidusskola

- **Mācību metodiskais palīglīdzeklis dzimumu stereotipu kliedēšanai pamatskolas vecākajās klasēs**

Pedagogiem

- **Tīmekļvietne ESA KIDS**
  starptautiski projekti, izziņas materiāli 9–12 gadus veciem skolēniem

Drošāka interneta diena

Kad svin? 11. februārī.

Īss apraksts

Drošāka interneta dienu (DID) sāka atzīmēt 2004. gadā saskaņā ar pirmo drošāka interneta rīcības plānu kā ES finansētā projekta SafeBorders iniciatīvu. Pēc tam to pārņēma Drošāka interneta centru tīkls Insafe. Tagad Drošāka interneta diena tiek svinēta jau aptuveni 200 valstīs un teritorijās visos kontinentos un sasniedz miljoniem cilvēku visā pasaulē. Katru gadu DID aicina rīkoties ikvienu, kas ir iesaistīti drošākas un labākas digitālās vides nodrošināšanā gados jauniem lietotājiem, tostarp lēmumu pieņēmējus valstu līmenī un Eiropas Savienībā, nozares pārstāvjus, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, pedagogus un vecākus, bērnus un jauniešus. 2023. gada dati liecina, ka Eiropas Savienībā 97% jaunieši (16–29 gadus veci) ikdienā lieto internetu (). Internets ir spēcīgs instruments ar milzīgām iespējām mācīties, uzlabot prasmes un iegūt jaunas spējas un zināšanas. Tomēr paralēli iespējām ir jāapzinās arī riski. DID mērķis ir ne tikai palielināt informētību, bet arī veikt konkrētus pasākumus, lai aizsargātu bērnus un jauniešus tiešsaistē un nodrošinātu viņiem pilnvērtīgas iespējas. Drošāka interneta diena veicina drošāku un atbildīgāku tiešsaistes tehnoloģiju izmantošanu bērnu un jauniešu vidū visā pasaulē.

Izmantojamie materiāli

1.–3. klase

- **Materiālu kopa “Ķeburu mākslas burtnīca sākumskolas skolēniem”**
- **Latvijas Drošāka interneta centra tīmekļvietne**

4.–6. klase

- **Animācijas seriāls “Digitālie pētnieki”**
- **Gudra bērna ceļvedis tiešsaistes brīnumu pasaulē**
- **Latvijas Drošāka interneta centra tīmekļvietne**
- **Mācību materiāls “Eiropa kopā”, daļa “Eiropa. Dzīvot kopā” 12., 13. lpp**

7.–9. klase

- **Animācijas seriāls "Digitālie pētnieki"**
- **Gudra bērna ceļvedis tiešsaistes brīnumu pasaulē**
- **Latvijas Drošāka interneta centra tīmekļvietne**
- **Kā atpazīt un apkarot dezinformāciju**

Vidusskola

- **Izziņas stāsti "Jūsu dzīve tiešsaistē: kā ES jums to padara vienkāršāku un drošāku?"**
- **Digitālo prasmju tests**
- **Mākslīgā intelekta akts**
- **Latvijas Drošāka interneta centra tīmekļvietne**
- **Kā atpazīt un apkarot dezinformāciju**

Pedagogiem

- **Pamatnostādnes skolotājiem un pedagogiem dezinformācijas apkarošanai un digitālās pratības veicināšanai izglītības un mācību procesā**

Pasaules radio diena

Kad svin? 13. februārī.

Īss apraksts

2011. gadā 13. februāris tika iekļauts *UNESCO* Starptautisko svinamo dienu kalendārā kā Pasaules radio diena (*World Radio Broadcasting day*). 13. februāris kā Pasaules radio dienas datums izvēlēts tāpēc, ka 1946. gada 13. februārī tika dibināts Apvienoto Nāciju radio. Šīs dienas mērķis ir pievērst uzmanību un veicināt lēmumu pieņēmējus apzināties radio kā nozīmīga informācijas avota lomu, nodrošināt to, ka ikvienam iedzīvotājam ir pieejams radio kā medijs, īpaši runājot par sabiedrisko radio, jo tieši radio var sasniegt plašu auditoriju gan tradicionālā formātā, gan caur mūsdienu tehnoloģiskajām formām un ierīcēm. Pasaule strauji mainās, un ir jāapzinās radio loma cilvēku un sabiedrības saliedēšanā, zināšanu apmaiņas procesos un informācijas nodrošināšanā. Radio ir arī būtisks līdzeklis visā pasaulē, kas veicina sabiedrības izglītošanos, informācijas apmaiņu un nodrošina informācijas pieejamību visplašākajai auditorijai. Kopš pirmā radio raidījuma, pirms vairāk nekā 100 gadiem, radio ir pierādījis sevi kā spēcīgs informācijas avots, kas spēj mobilizēt vai novērst sociālas, politiskas un ekonomiskas pārmaiņas un noteikt prioritātes sabiedrības ikdienā. Īpaša nozīme tieši radio kā medijam ir ārkārtējas situācijas, piemēram, dabas katastrofas. Ar tā palīdzību iespējams sasniegt visattālākos nostūrus un mobilizēt cilvēkus katastrofu novēršanai vai iespējamo seku samazināšanai.

Izmantojamie materiāli

- **Eiropas Savienības bērnu tiesību plāns**
- **Pamatnostādnes skolotājiem un pedagogiem dezinformācijas apkarošanai un digitālās pratības veicināšanai izglītības un mācību procesā**
- **Šķirklis Nacionālajā enciklopēdijā**

Eiropas diena noziegumos cietušajiem

Kad svin? 22. februārī.

Īss apraksts

Eiropas Savienības dalībvalstis 22. februārī atzīmē Eiropas dienu noziegumos cietušajiem. 2023. gadā Eiropas Komisija veica reprezentatīvu pētījumu 18 līdz 30 gadus vecu iedzīvotāju vidū, lai novērtētu informētību par cietušo tiesībām. Mērķis bija arī noskaidrot zināšanas par atbalsta pakalpojumu pieejamību un iespēju ziņot par noziegumiem. Pētījums atklāja, ka 62% respondentu Latvijā nezina, ka noziegumos cietušos ES aizsargā īpašas tiesības. Pat puse no tiem, kas ir informēti, nav iepazinušies ar šīm tiesībām. 10 ES valstīs, kurās tika veikts pētījums, puse (52%) respondentu, kuri ziņoja par noziegumu, ziņoja par vardarbības gadījumu pret personu. Latvijā šis skaitlis bija vismazākais – 32%. Svarīgs pētījuma secinājums – 83% respondentu Latvijā ieteiktu cietušajiem meklēt palīdzību, izmantojot pieejamos atbalsta pakalpojumus, tāpēc aicinām arī bērnus un jauniešus informēt par organizācijām, kurās cietušie var vērsties pēc atbalsta.

Izmantojamie materiāli

- **Kampaņas "Es turēšu acis vaļā" tīmekļvietne**
  izziņas informācija, atbalsta dienestu saraksts
- **Latvijas Republikas prokuratūra**

atbalsta dienestu apkopojums

Starptautiskā nevalstisko organizāciju diena

Kad svin? 27. februārī.

Īss apraksts

Starptautiskajā NVO dienā tiek godinātas nevalstiskās un bezpeļņas organizācijas, kā arī cilvēki, kas tajās darbojās un palīdz stiprināt pilsonisko sabiedrību un veicināt demokrātisko izaugsmi visā pasaulē. Starptautiskās NVO dienas tradīciju aizsāka latvietis Mārcis Liors Skadmanis un biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse" 2009. gadā. Dienu oficiāli atzina 12 valstis Baltijas jūras NVO forumā Viļņā, Lietuvā 2010. gadā, savukārt pirmo Vispasaules NVO dienas atklāšanas pasākumu 2014. gada 27. februārī Helsinkos, Somijā, rīkoja Somijas Ārlietu ministrija. Detalizētāka informācija par Starptautisko NVO dienu ir lasāma **World NGO Day tīmekļvietnē**. NVO diena ir veltīta organizētajai pilsoniskajai sabiedrībai visā pasaulē, lai izceltu darbu kopējam labumam, līdzcilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanai, kā arī NVO nozīmi valstu attīstībā un ilgtspējīga miera nodrošināšanā. Latvijā jauniešu politiskā un sabiedriskā līdzdalība ir maz izplatīta. Skolēnu vai studentu pašpārvaldēs ir iesaistījušies vien 13% jauniešu. Vēl mazāk jauniešu iesaistās nevalstiskajās organizācijās, vietējās kopienas aktivitātēs, kā arī politisko partiju aktivitātēs. Brīvprātīgajā darbā ir iesaistījušies tikai 18% respondentu ( ). Salīdzinot jauniešu pilsonisko aktivitāti Latvijā un Eiropas Savienībā kopumā, dati liecina, ka tikai 38% Latvijas jauniešu (48% vidējais ES rādītājs) pēdējā gada laikā esi kaut ko darījuši, lai panāktu pārmaiņas sabiedrībā, piemēram, parakstot petīciju, piedaloties mītiņā vai nosūtot vēstuli politiķim ( ). Apzinoties esošo situāciju, ir jāstirpina jauniešu pilsoniskās līdzdalības prasmes, nodrošinot jauniešu balsi Latvijas sabiedrībā.

Izmantojamie materiāli

1.–3. klase

- Materiālu kopa “Ķeburu mākslas burtnīca sākumskolas skolēniem”
- Mācību materiāls “Zinu. Protu. Daru”
- Mērlente “Augu Latvijā un Eiropā”
- Mācību materiāls “Mūsu Eiropa”

4.–6. klase un 7.–9. klase

- Izziņas materiāls “Iepazīsim Eiropu!”
- Prezentācija “Īsi par ES”

Vidusskola

- Prezentācija “Īsi par ES”
- Diskusijas par ES prioritātēm “Tu=Tavs viedoklis”
- Biedrību un nodibinājumu likums
- Glosārijs “Pilsoniskās sabiedrības organizācija”
- Par Eiropas Pilsoņu balvu
- Eurodesk – jauniešu informācijas tīkls Eiropā
- Eurodesk Latvijā